

τυρά ταῦτη. Ἀπέμενα πλέον μὲ τὰς ἐντυπώσεις μου, καὶ γῆδινάμην νὰ ἀπομακρύνω τῶν ἀναμνήσεών μου, ἔκλειον τοὺς ὄρθαλμούς μου καὶ ἀνέπολους τὰς παρελθούσας γρας, βιθυζόμενος εἰς τὴν ἔξτασιν καὶ τῶν ἑλαχίστων λεπτερών. Η κατάστασις αὕτη θὰ παρετείνετο ἀναμφιθέτη, ἐπὶ πολὺ, ἀντὶ ἀπροσδόκητον κτύπημα δὲν μὲ ἔξηγειρες ἡδυπαθοῦς τούτου ληθάργου, καὶ δὲν μὲ ἔρριπτε εἰς τὰς γρας.

ὑπιστρέψων ἡμέραν τινα δύνας γεματίσω κατόπιν γονητικοῦ περιπάτου, μετ' ἔκπλήξεως ἐπληροφορήθην ὅτι θὰ μάτιζα μόνος μου, διότι δὲ πατήρ μου εἶχεν ἀναχωρηση, εἰς μήτηρο μου ἥτο ἀσθενής, δὲν ἐπεδύμει νὰ γευματίσῃ καὶ υἱόθη εἰς τὸ κοιτώνα της. Εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ὑπηρετῶν ρίνα κάτι τι, διπερ ἀδείκνυεν διτὶ συνέβη ἀσύνθετης τι ἔχω. . . Δὲν ἐτόλμησα νὰ τοὺς ἔρωτίσω, ἀλλὰ μεταξὺ μνήτο φίλος μου δὲ ἐπὶ τοῦ κυλικείου νεαρὸς Φίλιππος, τῶν στιχων καὶ ἀριστοτέχνης εἰς τὴν κιθάραν, εἰς αὐτὸν ἀπετάθην. Παρ' αὐτοῦ ἐπληροφορήθην, διτὶ μεταξὺ πατέρος μου καὶ τῆς μητρός μου συνέβη τρομερὰ σκηνὴ, καὶ ὑπηρετριαὶ τὰ ἡκουσαν δλαμέχρι καὶ τῆς τελευταῖς χρονίαις τὰ πλεῖστα ἐλέγοντα γαλλιτι, ἀλλὰ ἡ ράπτρια τῆς οἵης μου Μέσα, ητις εἰχε πέντε ἔτη εἰς Παρισίους, τὰ στιχεῖα δλαμέχρι μήτηρ μου κατήγρει τὸν πατέρο μου ἐπὶ τίᾳ, προεθύσση ἐκ τῆς γνωριμίας τῆς γείτονος δεσποιοῦν διτὶ δὲ πατήρ μου κατ' ἄρχας ἥρνετο τοῦτο, ἀλλὰ καὶ θυμωθεὶς εἴπε σκληρότερον λόγον εἰς τὴν μητέρα μου τὴν ἡλικιαν της, ἔξι οὐδὲν ἔκλαυτε, διτὶ ἡ μήτηρ μου, τῷ περ ἐπιταγῆς τινος, ἦν ἔδωκεν δὲ πατήρ μου πρὸς τὴν πριγκηπέσσαν, ητις ἔζη τὸν τρελλὰ μετὰ τῆς κόρης ως ἐκ τούτου δὲ, δὲ πατήρ μου ἔθυμωσεν. "Ολὴ δὲ αὐτὴ ἡ μήτηρ προηλθεν ἐκ τῆς ληψεως ἐκ ἀνωνύμου ἐπιστολῆς, ἣ ποιαν εἴναι ἀγνωστον τις ἔγραψεν, διτὶ δὲ αὐτὰ δὲν δύναι νὰ γίνωσι δίνει ἀρδούμης τινος.

Μὰ μήπως ἥτο τίποτε, μετὰ δειλίας ἥρωτησα τὸν Φίλιππον, αἰνῶν ἀλλαγέρες μου καὶ οἱ πόδες μου ἐπάγωνται, κάτι τι ρεμεν εἰς τὸ βαθύτερον μέρος τοῦ στήθους μου.

Φίλιππος ἀπεκρίθη Ἑρότατα:

Θὰ ἥτο βεβαίως.

πέπεμψα τὸν Φίλιππον καὶ κατεκλίθην. Δὲν ἔκλαυσα, ρώτησα τὸν ἀσυτέν μου πῶς προῆλθε τοῦτο, δὲν ἔξεσμην δύως ἄλλοτε, μήτε ἐμέμφην τοῦ πατέρο μου. Ἡ δέρε πέρι ἐγνωρίσα ἥτο ὑπέρτερον τῶν δυνάμεων μου· αὐτῇ τοικτὴ ἀποκάλυψις μὲ συνέτριβε... "Ολα, ἐτελείωναν, στὰ ἄνθη μου, ἐτάπησαν καὶ ἐκοίτοντα πέρι μου, ἐριμλε καὶ καταπατημένα. ("Επεται τὸ τέλος).

Η ΣΧΟΔΗ

ΤΗΣ ΓΑΣΝΑΙΑ ΠΟΛΙΑΝΑΣ

(Τὸ τοῦ κόμητος Λέοντος Τολστού.)

(Συνέχεια)

— περχόμεθος ἐκ νέου εἰς τὰς λεπτομερείας τῆς καριοτίνης διδασκαλίας. Ήερὶ τὴν δευτέραν ὥραν μετεσημορίαν, οἱ μαθηταὶ πεινῶντες, τρέχουσιν εἰς σκίαν. Μεθ' ὅλην ὄμως τὴν πεινάν των, παραμένουσιν ἀκόμη ὀλίγας στιγμασ διὰ νὰ μάθωσι τοὺς πορεύουσ των.

— βαθμοὶ οὔτοι, οὐτινές δὲν δρίζουσι καρμίσιαν τοὺς ἀνησυχοῦσ πολὺ.

— Ἐγώ ἔλαβα 5(*) δομοῦ μὲ σταυρὸν ὁ Όλούδα, τὴν ἥρπαξε τὴν κουλούρα!

*Ἐν Ρωσίᾳ δ βαθμὸς 5 ἀντιπροσωπεύει τὸν μεγαλεί-

— Καὶ ἔγω 4! κραυγάζει ἔτερος.

Οι βαθμοὶ οὔτοι τοῖς δίδονται χάριν ἑαυτῶν τῶν ιδίων, ὅπως ἔχωσι μίαν ἔκτιμησιν τῆς ἐργασίας αὐτῶν. Καὶ δὲν ἀποδεικνύουσι τὴν δυσκαρεσκειαν αὐτῶν, εἰμὴ διάκονος ἡ ἔκτιμησις αὐτὴ εἰνὲ ἀδικος. Δυστυχία εἰς τὸν διδάσκαλον, δοτις, χωρὶς ποσῶς νὰ παρετηρήσῃ τὰς προσπαθείας ἐνὸς μαθητοῦ, παρέχει αὐτῷ βαθμὸν κατώτερον ἔκεινου, δοτις τὸν πρέπει! Τὸ παιδίον δὲν παύει νὰ τὸν ἐνοχλῇ, καὶ χύνει θερμὰ δάκρυα, ἐν ἡ περιπτώσει δὲν ἐπιτύχη νὰ τὸν τροποποιήσῃ.

Οι κακοὶ, ἀλλὰ κατ' ἀξίαν δοθέντες βαθμοὶ, διατηροῦνται, μεθ' ὅλας τὰς διαιρετυρίας. Οι βαθμοὶ, ἀλλως, εἰνὲ λείψανα τοῦ πρώτου ὥμων ὄργανισμοῦ, καὶ ἀρχίζουσι νὰ πίπτωσιν εἰς ἀχρησίαν ἀφ' ἑαυτῶν.

Διὰ τὸ πρώτον μάθημα, διπερ ἐπεται μετὰ τὴν μεσημβρινὴν διακοπὴν, συναθροίζονται ὅπως καὶ κατὰ τὴν πρωίαν καὶ συγχρόνως ἀναμένουσι τὸν διδάσκαλον. Τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου κατέχει τὴν ἱερᾶ ιστορία, ἡ ἡ ρωσική, καὶ ὅλαι αἱ τάξεις συνέρχονται ἐπὶ τὸ αὐτό. Συνήθως, κατὰ τὴν ἐσπέραν ἀρχίζει τὸ μάθημα τοῦτο. "Ο διδάσκαλος ἵσταται ἡ κάθηται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, καὶ τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν τοποθετεῖται γύρω του, ἀμφιθεατρικῶς, ἀλλοι ἐπὶ τῶν θρανίων καὶ ὄλλοι ἐπὶ τῶν πραπεζῶν καὶ ὄλλοι ἐπὶ τῶν παραθύρων.

"Ολα τὰ μαθήματα τῆς ἐσπέρας, καὶ πρὸ πάντων τὸ περὶ οἱ πρόκειται, διαιρέρουσι τῶν πρωτενῶν κατὰ τοῦτο, δοτις ἐπικρατεῖ κατὰ τὴν ἀστρετακαν αὐτῶν πλήρης πλήρης.

"Ἐρχεσθε εἰς τὸ σχολεῖον περὶ τὸ ἐσπεριγόνον λυκόφως. Δὲν βλέπετε φῶς εἰς τὰ παράθυρα, τὰ πάντα εἰνὲ ἥσυχα. "Η χιών στοιβάζεται ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς κλίμακος, εἰς ἀσθενής καὶ βωβός ψίθυρος ἀκούεται μία κτίνησις δπισθεν τῆς θύρας, ἐν παιδίον, διπερ, φωνόμενον πλησίον τοῦ δρυφράκτου, ἀνέρχεται τὰς βαθμίδας ἀνὰ δύο· αὐτὰ εἰνὲ τὰ μόνα σημεῖα, ἔξω φαίνεται, διτὶ οἱ μαθηταὶ εὐρίσκονται ἔκει. Εἰσέρχεσθε εἰς τὴν τάξιν. Κάμνει σχεδὸν σκοτεινὰ δπισθεν τῶν παγκαένων νέλων. Οἱ μεγαλείτεροι, οἱ καλλίτεροι μαθηταὶ, ὥθουμενοι παρὰ τῶν ἀλλών πλησίετερον τοῦ διδάσκαλου, ὑψοῦται τὰς μικράς των κεφαλὰς καὶ διατηροῦσι τὰ ὅμματά των προσηλωμένα εἰς τὰ χείλη τοῦ διδάσκαλου. Η κορασίς τῆς ἐπαύλεως, ἐρειδομένη πάντοτε ἐπὶ μιᾶς τραπεζῆς, μὲ τὸ πρόσωπον ἀπησχολημένον, νομίζεις, διτὶ θέλει νὰ καταπάτην ἐκάστην λέξιν ἐξερχομένην ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ διδάσκαλου.

'Ολίγον ἀπωτέρω κάθηνται οἱ οὐχὶ τόσον καλοὶ μαθηταὶ, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ μικροί. Οι τελευταῖοι οὔτοι ἀκροῶνται προσεκτικοὶ καὶ ἀπερροφημένοι, δοπως οἱ μεγάλοι. "Αλλα, μεθ' ὅλην αὐτῶν τὴν προσοχὴν, ηξεύρομεν διτὶ δὲν θὰ μαθητεῖσθαι νὰ ἐπαναλάβωσι τίποτε, καίτοι δυνηθεῖστες ἀρκετὰ πρόγυμνατα νὰ διατηρήσωσιν ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῶν. "Ο εἰς στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ὕμου τοῦ γείτονός του, δὲ πέτρος ἵσταται δρήιος ἐπὶ τραπεζῆς. Κάποτε δὲ, εἰς εἶς αὐτῶν, ὅλιγοι θίνουσιν πεπταῖν τοῦ πλήθους δπισθεν τῆς περι-

χειρός ενός, ασχολεῖται νὰ χαράσσῃ ἐπ' αὐτῆς διάρρορα σχήματα διὰ τοῦ συνόχου του.

"Οταν ἀκούσωσι νέαν τινὰ διηγήσιν, θετανται ἡσυχοι καὶ ἀκροώνται ὡς ἀγάλματα. "Οταν ἡ αὐτὴ διηγήσις ἐπαναληφθῇ, ἀκούνται ἐδῶ καὶ ἔκει φωναὶ παιδίων, τὰ δόποια ἐν τῷ πυρετῷ τῆς φιλαυτίας εὔτων, δὲν δύνανται νὰ κρατηθῶσι τοῦ νὰ ὑπαγορεύεται κάποτε κάποτε τὴν συνέχειαν εἰς τὸν διδάσκαλον. "Αλλ' ὅταν εἴνε καμμία παλαιὰ διηγήσις, τὴν δόποιαν ἀγαπῶσι, παρακαλοῦσι τὸν διδάσκαλόν των νὰ τὴν ἐπανελάβῃ λέξιν πρὸς λέξιν, καὶ δὲν ἐπιτρέπουσιν εἰς κανένα νὰ τὸν διακόπτῃ.

— Αἴ! σù, δὲν ἔχεις ύπομονήν! κραυγάζουσιν εἰς ἔκεινον, στις ἐπιχειρήσῃ νὰ προτρέξῃ τοῦ διδάσκαλου.

Μετὰ δυσαρεσκείας βλέπουσιν οἰανδήποτε διακοπὴν, ἀλλοιοῦσαν τὸ κάλλος τῆς διηγήσεως τοῦ διδάσκαλου. "Εσχάτως τοῖς ἐδίηγουντο τὸν βίον τοῦ Χριστοῦ. Εκάστην φορὲν ἐζήτουν αὐτὸν καὶ πάλιν, μεθ' ὅλων τῶν λεπτομερειῶν. "Ἐχει δὲν τοῖς τὸν διηγούντο δόλοκληρον, συνεπλήρουν τοῦτον αὐτοὶ, διὰ τῆς ἀρνήσεως τοῦ Πέτρου καὶ τῶν παθῶν τοῦ Σωτῆρος.

Φαίνονται τὰ πάντα νεκρά, δὲν κινεῖται τίποτε, μήπως κοιμῶνται; Προχωρεῖς ἐντὸς τοῦ σκιόφωτος, καὶ παρατηρεῖς τὸ πρόσωπον ἐνός τῶν μικρῶν. Κάθηται, ἐνατενίζων τὸν διδάσκαλον διὰ τῶν ὄφθαλμῶν του. Θίγετε τὸν τράχηλόν του, αὐτὸς οὔτε μειδεῖ καν, κινεῖ μόνον τὴν κεφαλήν του, ὡς θέλων νὰ ποδιάψῃ μυῖαν. "Απορροφάται δόλοκληρος ἐν τῷ μυστηριώδει καὶ ποιητικῇ διηγήσει, καθ' ἣν τὸ παραπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη ἀφ' ἔκυτοῦ εἰς δύο, καὶ τὰ πάντα ἔγενοντο εἰς τὸν κόσμον σκοτεινά. "Η διηγήσις αὗτη εἴνε δι' αὐτὸν λυπηρὰ καὶ γλυκεῖα συνάμα.

"Αλλ' ίδού, διδάσκαλος ἐπαυσε διηγούμενος. Πάντες ἔγειρονται ἀπὸ τῶν θέσεών των καὶ συνθοῦνται περὶ τὸν διδάσκαλον, καὶ κραυγάζοντες, διεῖς περισσότερον τοῦ ἀλλοῦ, προσπαθοῦσι νὰ ἐπαναλάβωσιν δισε ἐνθυμοῦνται. "Εκείνοι εἰς τοὺς δόποιους ἀπηγορεύθη νὰ δημιύσωσι, διὰ τῆς βεβαιώσεως ὅτι ἡξεύουσι τὸ μάθημα, δὲν μένουσι διὰ τοῦτο ἥσυχοι. Πλησιάζουσι τὸν ἀλλον διδάσκαλον, καὶ ἐάν οὗτος δὲν τυγχάνῃ παρὼν, πλησιάζουσιν ἐνα συμμαθητὴν, ἔνα ξένον, καὶ αὐτὸν ἐτὶ τὸν ἀνάπτοντα τὰ πύραυλα, πηγαίνουσιν ἀνὰ δύο ἢ τρεῖς εἰς τὰς γωνίας καὶ παρακαλοῦσι τὸν καθέναν νὰ τοὺς ἀκούσῃ. Εἶνε σπάνιον εἰς καὶ μόνος νὰ διηγῆται. Διαχωρίζονται κατὰ διμάρις, ἐκάστου ἀναζητοῦντος τὸν διμοίον του κατὰ τὴν ἀγχίσιον, καὶ διηγοῦνται, ἔνθαρρυνόμενοι ἀμοιβαίως, διακόπτοντες ἀλλήλους καὶ ἐπανορθοῦντες τὰ λάθη ἀλλήλων.

— Δοιπόν, ἀς ἐπαναλάβωμεν τὸ μάθημα διλοιδοῦ! λέγεις εἰς μαθητὴς πρὸς τὸν ἔτερον;

— Αφοῦ λοιπὸν εἴπωσιν δλοι, ἥσυχάζουσιν ἐπὶ τέλους. Κατόπιν, φέρουσι κηρία, καὶ διὰ στοχασμὸς αὐτῶν στρέφεται περὶ ἀλλο ἀντικείμενον.

Τὸ ἐσπέρας, ἐν γένει, παρατηρεῖται ὀλιγώτερος θύρος, ὀλιγώτεραι κραυγαὶ καὶ ὀλιγωτέραι ἀταξίαι,

ὑπάρχει δὲ μεγαλειτέρα ύπακοη εἰς τὸν διδάσκαλον καὶ εὐπείθεια. Δισθάνονται ιδιαιτέρων ἀπέχθειχεις τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν ἀνάλυσιν, καὶ ἀγάπηη εἰς τὰ ἀριθμοτάτα, τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰς διηγήσεις.

— Πρὸς τὶ τόσα μαθηματικά; λέγουσι. Τὸ διηγεῖσθαι εἴνε πολὺ καλλίτερον, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ιστορία, διότι καταλαμβάνομεν αὐτά.

Περὶ τὴν 8ην ὥραν οἱ ὄφθαλμοι ἀρχίζουν νὰ θολώνται, καὶ καμμύνουσι συνεχῶς τὰ κηρία φωτίζουσιν ὀλιγώτερον ζωηρῶς, διότι, δὲν κόπτουσι πλέον τὴν θρυαλλίδα. Οἱ μεγαλειτέροι ἀντέχουσιν ἀκόμη ἀλλ' οἱ μικρότεροι καὶ οἱ ὀλιγώτερον καλοὶ μαθηταὶ ἀρχίζουσιν νὰ ὑπνωτώσι, μὲ τοὺς ἀγκώνας ἐπὶ τῆς τραπέζης, νανουριζόμενοι ἐκ τοῦ ἥχου τῆς φωνῆς τοῦ διδάσκαλου.

* * *

Ἐνιότε, ὅταν τὰ μαθήματα εἰσὶ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα καὶ πολαπλασιάζονται (συμβαίνει κάποτε νὰ διαρκῶσιν ἔως ἐπτά ώρας καθ' ἐκάστην), καὶ τὰ παιδία εἴνε κουρασμένα, ἢ κατὰ τὴν παραμονὴν ἔστης, ὅτε τὰ πύραυλα καλουσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ διὰ τὸ λουτρόν, διὰ μιᾶς, χωρὶς νὰ εἴπωσιν οὐδὲ λέξιν, εἰς τὸ δευτερόν ἢ τὸ τρίτον μάθημα μετὰ τὸ γεῦμα, δύο ἢ τρεῖς μαθηταὶ πηδῶσιν ἐντὸς τῆς αίθουσῆς καὶ λαμβάνονται ζωηρῶς τούς πίλους των.

— Ποῦ πηγαίνετε;

— Εἰς τὴν οἰκίαν.

— Ἀλλὰ τὸ μάθημα, τὸ ἀσμα;

— Τὰ παιδία εἰπον: «Εἰς τὴν οἰκίαν!» ἀπαντᾷ δ ἐρωτηθεὶς μαθητής, ὀλισθαίνων εἰς τὰ ἔκτος δημού μὲ τὸν πῦλόν του,

— Ἀλλὰ τὶς τὸ εἶπεν;

— Τὰ παιδία ἀγεγάρησαν.

— Πῶς λοιπόν; ἐρωτᾷ διδάσκαλος στενοχωρούμενος καὶ προετοιμαζόμενος εἰς τὸ μάθημά του. Μεῖνε σύ.

— Αλλ' εἰς τὸ μάθημα, τρέχει ἔτερον παιδίον μὲ ζωρὸν πρόσωπον καὶ μὲ ψφος ἀμήχανον.

— Διατί μένεται; λέγει μὲ φωνὴν συγκεχυμένην εἰς τὸ κρατηθὲν παιδίον, τὸ δόποιον, ἐν τῷ δισταγμῷ αὐτοῦ, παιζει μὲ τὴν σκούφιαν του, ἢν κρατεῖ ἀνάμεσον τῶν δακτύλων του.

— Τὰ παιδία, ίδού ποῦ εἴνε τώρα! Εἰς τὸ ἔργο στάσιον ξωσ.

Καὶ ἀμφότερα ρίπτουνται πρὸς τὰ ἔξω, κραυγάζονται πάρα τὴν θύραν.

— Χαίρετε, Ιάν Πέτροβίτε!

Καὶ ποιοὶ εἰσὶ μεταξὺ τῶν μαθητῶν, οἱ ἀποφασίσαντες νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν; Πῶς τὸ ἀπεφάσισαν; Ο Θεός τὸ ἡξεύει. Καὶ ίδιας, πόθεν προσήλθεν ἡ πρώτη ἰδέα, ποτὲ δὲν θα τὸ ἀνακαλύψητε. Δὲν συντεσέθησαν ποσσε, οὔτε συνάμοσσαν, καὶ ἐν τούτοις, ἔλασσον ἀπὸ κοινοῦ τὴν ὀπόφασιν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν. «Τὰ παιδία πηγαίνουν εἰς τὴν οἰκίαν!» Καὶ οἱ μικροὶ πόδες κρούουσι τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος. Καὶ οἱ μαθηταὶ, συνωθούμενοι, πηδῶντες πεπτούντες ἐπὶ τῶν χιόνων, τρέχουσιν δ εἰς κατόπιν τοῦ ἀλλού μετὰ κραυγῶν, ἔτι σὺ εἰς τὴν οἰκίαν.

Αἱ σκηναὶ αὐται ἐπανιλαμβάνονται ἀπαξ, οὐδὲ τῆς ἔθδομαδος. Εἶναι ταπεινωτικαὶ καὶ λυπηραὶ διὰ τὸν διδάσκαλον, ὅστις τὰς ἀνέχεται, διότι παρέχει μείζονα σημασίαν εἰς τὰ ἐλευθέρως ἀκουόμενα μαθήματα. Δύναται τις νῦν εἰνὲ βέβαιος, ὅταν αἱ ακηνοὶ αὐταὶ παράγωται, διτὶ ἡ διδάσκαλία, καὶ ἡ τὴν ὑποθέση τις ὡς ἀνεπαρκῆ, η ὡς ἀποκλειστικήν, δὲν εἴναι ἐν τούτοις οὕτε κακή οὕτε μὴ ἀποτελεσματική. Έὰν ἐτίθετο τὸ δίλημμα: Εἶναι καλλίτερον νὺν μὴ συμβαίνωσι ποσῶς αἱ σκηναὶ αὐταὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἔτους, η γὰρ ἐπανιλαμβάνονται εἰς τὰ ἡμίση τῶν μαθημάτων; ηθέλομεν προτιμήσει τὴν τελευταῖαν περίπτωσιν. "Οσον τὸ κατ' ἔμε, ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Ὑαγνάκας Πολιάνας, καταγοητεύμενην βλέπων τὰς τοιαύτας σκηναὶ ἀνανεώμενας πολλάκις τοῦ μηνός. Μεθ' ὅλην τὴν ἐλευθερίαν, ητίς παρέχεται εἰς τοὺς μαθητὰς, νὺν ἀπέρχωνται ὄσακις νομίσωσι τοῦτο καλὸν, η ἔξουσία τοῦ διδασκάλου εἴναι ἐν τούτοις τόσον μεγάλη, ὅστε κατὰ τοὺς τελευταῖους χρόνους ἐφοδεύμην, μήπως η πειθαρχία, η χρῆσις τοῦ χρόνου καὶ οἱ βαθύμοι, δύον καὶ ἵνας σκέψαν ἐλαφροὶ, ὑποχρεώσεις, στενοχωρήσουν τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν. Εἳναι εὔηκολούθησαν νὰ μελετῶσιν εὐχρίστως, μεθ' ὅλην τὴν ἀφονομένην εἰς αὐτοὺς ἐλευθερίαν, τὸ τοιοῦτο δὲν νομίζω διτὶ πρέπει γ' ἀποδοθῆ μόνον εἰς τὰ πλεονεκτήματα τῆς σχολῆς τῆς Ὑαγνάκας Πολιάνας. Πιστεύω διτὶ ἐν ταῖς πλείσταις τῶν σχολῶν ἥθελεν ἐπιτευχθῆ τὸ αὐτὸ διποτέλεσμα, καὶ διτὶ η ἐπιθυμία τοῦ μανθάνειν εἴναι ἀρκούντως ἴσχυρὰ παρὰ τοῖς παιδίοις, ὅστε νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτὰ νὰ ὑφίσταται πολλοὺς δρους ὄχληρούς, καὶ νὰ συγχωρῶσι πολλὰς ἐλλείψεις. εἴναι καλὸν, εἴναι ἀναγκαῖον νὰ τοῖς παρέχῃ τις τὴν εὐκολίαν τοιούτων ὑπεκφυγῶν, ὅπως προλάβῃ ἐλείψεις αὐτῶν σπουδαιοτέρας καὶ καταχρήσεις βαρυτέρας.

(ἀκολουθεῖ)

ΒΡΟΧΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ

Διαν περιέργου φαινομένου ἐγένοντο μάρτυρες οἱ κάτοικοι τοῦ Νανσοῦ ἐν Γαλλίᾳ, τὴν 21 Ιουλίου τοῦ 1887 περὶ τὴν 5 ἑσπερινὴν ὥραν· ἀληθῆς βροχῆς μυρμήκων κατέπεσεν ἐφ' ὅλης πόλεως, ἐπὶ τῶν διαβατῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ ταῖς δημοσίαις πλατείαις, ὡς πανταχοῦ. Τῶν ἐντόμων τούτων, τὰ μὲν ἔφερον πτέρυγας, τὰ δὲ ἵσαν ἀπτερα, διήρκεσε δὲ ἡ κατάπτωσις αὐτῶν τούλαχιστον ἐπὶ μίαν ὥραν ἐντακτικῶτάτην.

Τὸ παράδοξον τοῦτο εἰδοςβροχῆς ραγδαίας πεδόθη εἰς μεγάλους ἀνεμοστροβίλους, προηγηθέντας δειγῆς θυέλλης, ητίς καὶ ἐπῆλθε τὴν ἐπομένην νύκταν φαινεταὶ λοιπὸν, διτὶ τὰ μεγάλα ταῦτα ἀτμοσφαιρικὰ μύματα, ἀγνωστον ἐκ τίνος επημένον προερχόμενος

μετέφερον ἐπὶ τὴν πόλιν τοῦ Νανσοῦ τὰ ἔντολα ταῦτα.

Ἐν δὲ Φονταινεβλῷ τῆς Γαλλίας τὴν 3 τοῦ καρβλόντος μηνὸς κατέπεσε βροχὴ, τῆς ὥποιας αἱ σταγονές περιεβάλλοντο ὑπὸ λεπτεπιλέπτου κιτρίνης κόνεως, η κάνις αὔτη πρὸς ἄνθη θείου παρεμφερῆς, καιομένη ἀγέδιδε βαρεταῖς ὄσμην, φαιλὸν δὲ ἔγκαττελιμπανε τέφραν. Διὰ τὴν δμιούργητα καλεῖ δὲ λαὸς, ἀλλὰ ἐσφαλμένως, τὴν βροχὴν ταύτην βροχὴν θείον.

Μικροσκοπικῶς ἔξετασθεῖσα, η κόνις αὔτη εὑρέθη συνισταμένη ἐκ στρογγύλων κόκκων, καὶ δὴ ἐκ τῶν κόκκων τῆς γύρεως (1) πεύκων ἐξ ἔκεινων (Pinus Sylvestris) ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ ἐκτεταμένον δάσος τοῦ Φονταινεβλῷ. Ἀπὸ τῶν πεύκων λοιπὸν τοῦ δάσους ἔκεινου ἐν πλήρει ἀνθήσει κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαΐου ἀναρπαγεῖσα ὑπὸ ἀγενοστροβίλων η γύρις, κατελήφθη ὑπὸ βροχῆς εἰς ὑψηλὰς τῆς ἀτμοσφαίρας χώρας καὶ συγκατέπεσεν.

Καὶ ἀλλαχοῦ δὲ παρετηρήθη διμοίχια βροχὴ, πάντοτε ὅμως εἰς τὴν γειτονίαν δασῶν τοισύτων δένδρων, τῶν ὅποιων η γύρις είναι ἀφογωτάτη.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ συγχέωμεν τὰς βροχὰς τῆς κιτρίνης ταύτης κόνεως, αἱ δποῖαι εἰναι φυτικῆς προελύσεως, πρὸς τὰς βροχὰς ἄμμου, ὅποιαι παρετηρήθησαν ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν τῇ μεσημερινῇ Ἰταλίᾳ, τὰς προερχομένας ἐκ τῆς ἐρήμου Σαχάρας: τοιαύτης βροχῆς καταπεσούσης ἐπὶ τῆς λίμνης Λουγάνο, τὰ ὅδατα αὐτῆς ἀπώλεσαν αἰφνῆς τὸ διαυγές κυανοῦ χρῶμα, γενόμενα ὑποκίτρινα, ὅλη δὲ γλοιώδης ἐπέλεεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας διαδίδουσα σημῆνας σεσηπότων ιχθύων.

'Αλλ' ὀλίγωτερον εἰρηγκὴ καὶ ἐκ σιγῆς φοβερώτερας προερχομένη είναι η βροχὴ σποδοῦ ἡφαιστειακῆς. Ἐν ἔκρητες ἔβερεύεται τὸ ἡφαιστειον πλήν τῆς λαβᾶς, τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν μύδρων, καὶ ἀμμον καὶ σποδού, ητίς πολλάκις παραλαμβανομένη ὑπὸ σφοδρῶν ἀνέμων, μεταφέρεται καὶ καταπίπτει εἰς ἀποστάσεις μεγάλας. Εἰς παλαιοτέραν ἐποχὴν η σποδὸς τοῦ Βεζουβίου κατέπεσε ποτε εἰς Κωνσταντινούπολιν, η δὲ τῆς Αἴτινης πολλάκις εἰς τὴν Ἀφρικήν, ἐν δὲ ἐτεί 1875 ἐξ ἡφαιστειακῆς ἔκρητες ἐν Ισλανδίᾳ, κατέπεσε βροχὴ σποδοῦ ἐν Στοκχόλμῃ, ητοι εἰς ἀπό-1900 χιλιομέτρων.

"Αμεσον ἀποτέλεσμα τῆς πτώσεως τῆς ἐκ σποδοῦ ταύτης βροχῆς, είναι η καταστροφὴ τῆς βλαστήσεως κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον η σποδὸς συνοδεύεται ὑπὸ ἀτμῶν θειωδῶν, μεταβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἀέρος εἰς υγρὰ διαβρωτικὰ· ἀλλὰ βαδύτερον ἐξ ἐνστάσιας ἀλλα ὡφέλιμα στοιχεῖα καὶ ιδίως τὰ ἀλκαλικά τῆς σποδοῦ εὐεργετικῶς συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν.

(1) Γύριν δὲ καλοῦσι τὸ προϊόν, τῶν ἀρρένων ὄργανων τοῦ ἄνθρου ητοι τῶν στημάνων, τὴν κιτρίνην δηλαδὴ ἔκεινην κόνιν, ητίς χρωματίζει τὸ ἀκρον τῆς ρινδὸς ἡμῶν, ὅταν ἀπλήστας θελητῶμεν νὰ ὀσφρανθῶμεν κρίνει η καὶ ἀλλων ἀνθίων.